

1. כי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחוננו: תהלים קב טו
2. ועוד בה עשריה ושבה והיתה לבער כאלה וקאלון אשר בשלכת מצבת גם ורע קרש מצבתה:
ישעיה ו יג
3. אל תיראו בהמות שדי כי דשאו נאות מדבר כי עץ נשא פרוי תאגה וגפן נתנו חילם: יואל ב כב

קיב:

דוד שכן דוד בא. איידי דליירי צצרכת העולם הצא דהיינו לימות המשיח נקט לה נמי הכא:

עתידין כל אילני סרק שבארץ ישראל שיטענו פירות בו'. לפי שרצה לסיים דדבר טוב נקט לה הכא ולא קאמרה לעיל דליירי צהני מילי:

הדרן עלך שני דייני גזירות

קיימי משמשא לטולא ומטולא לשמשא ר' חייא בר גמדא מיוגדר בעפרה שנאמר יכי רצו עבדיך את אבניה ואת עפרה יחוננו אמר רבי זירא אמר רבי ירמיה בר אבא דוד שכן דוד בא קטיגוריא בתלמידי חכמים כי אמריתה קמיה דשמואל אמר צירוף אחר צירוף שנאמר ²ועוד בה עשיריה ושבה והיתה לבער תני רב יוסף בוזי ובוזוי דבוזי אמר רב חייא בר אשי אמר רב עתידין כל אילני סרק שבארץ ישראל שיטענו פירות שנאמר ³ כי עץ נשא פרוי תאנה וגפן נתנו חילם:

הדרן עלך שני דייני גזירות וסליקא לה מסכת כתובות

שני דייני פרק שלשה עשר כתובות

א) פי' הגון על זה תמצא בספר החיים שחיבר אחי הגאון מהר"ל מפרעא בספר זכיות ח"א פ"ג, צ) בסיומא וסוף תשובת הרמ"א ז"ל וכן בסוף יש"ש בב"ק כתוב רמזים על הזכרת שמות הללו.

קיימי משמשא לטולא. כשהשמש הגיע למקום שהן יושבין וגורסין וחמה מקדרת עליהן עומדין משס לישצ צלל. וצימיי הצנה עומדין מן הצל ויושבין צחמה. כדי שלא יוכלו להתרעס על ישיבת ארץ ישראל: כי רצו עבדיך את אבניה ואם עפרה יחוננו: קטיגוריא. הרבה מסטינים ומלמדים חוצה יעמדו עליהם: צירוף אחר צירוף. גזירות על גזירות: ועוד צה עשיריה. כשתשעה החלקים יהיו אצודין ולא נותר כי אם העשירית אף היא תשוב והיתה לצער: בוזי ובוזוי דבוזי. שוללים אחר שוללים: כי עץ נשא פרוי. מדכתיב תאנה וגפן נתנו חילם הרי עץ פרי אמור מה תלמוד לומר כי עץ נשא פרוי אף חילני סרק ישאו פרי:

הדרן עלך שני דייני גזירות

אחר השלמת המסכתא יאמר זה ויועיל לזכרון בעזרת השם יתברך

⁶ הדרן עלך מסכת כתובות והדרך עלן. דעתן עלך מסכת כתובות ודעתך עלן. לא נתנשי מינך מסכת כתובות ולא תתנשי מינן לא בעלמא הדין ולא בעלמא דאתי:

יאמר בן שלשה פעמים ואחר כך יאמר:

יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתהא תורתך אמונתנו בעולם הזה ותהא עמנו לעולם הבא. ^ט חנינא בר פפא רמי בר פפא נחמן בר פפא אחאי בר פפא אבא מרי בר פפא רפרם בר פפא רכיש בר פפא סורחב בר פפא אדא בר פפא דרו בר פפא:

הערב נא יי אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיפיות עמך בית ישראל. ונהיה כלנו אגחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך: מאויבי תחכמני מצותיך פי לעולם היא לי: יהי לבי תמים בחקיך למען לא אבוש: לעולם לא אשבח פקודיך פי בם חיתני: ברוך אתה יי למדני חקיך: אמן אמן אמן סלה ועד:

מודים אגחנו לפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו ששמת חלקנו מיושבי בית המדרש ולא שמת חלקנו מיושבי קרנות. שאנו משכימים והם משכימים. אנו משכימים לדברי תורה והם משכימים לדברים בטלים. אנו עמלים והם עמלים. אנו עמלים ומקבלים שכר והם עמלים ואינן מקבלים שכר. אנו רצים והם רצים. אנו רצים לחיי העולם הבא והם רצים לבאר שחת. שנאמר ואתה אלהים תורידם לבאר שחת אנשי דמים ומרמה לא יחצו ימיהם ואני אבטח בך:

יהי רצון מלפניך יי אלהי כשם שעזרתני לסיים מסכת כתובות בן תעזרני להתחיל מסכתות וספרים אחרים ולסייםם ללמד וללמד לשמור ולעשות ולקיים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה. וזכות כל התנאים ואמוראים ותלמידי חכמים יעמוד לי ולזרעי שלא תמוש התורה מפיי ומפי זרעי וזרע זרעי עד עולם. ותתקיים פי בהתהלכך תנחה אותך בשכבך תשמור עליך והקיצות היא תשיחה. פי בי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים: אורך ימים בימינה בשמאלה עשר וכבוד: יי עוז לעמו יתן יי יברך את עמו בשלום:

יתגדל ויתקדש שמה רבא. בעלמא דהוא עתיד לאתחדתא, ולאחיא מתיא, ולאסקא לחיי עלמא, ולמבנא קרתא דירושלם, ולשכלל היכליה בגוה, ולמעקר פולחנא נוכראה מארעא, ולאבתא פולחנא דשמיא לאתריה, וימליך קודשא בריך הוא במלכותיה ויקריה, [ויצמח פרקנה ויקרב משיחה]. בחיכון וביומיכון ובחיי דכל בית ישראל בעגלא ובזמן קריב, ואמרו אמן. יהא שמה רבא מברך לעלם ולעלמי עלמיא. יתברך וישתבח ויתפאר ויתרוםם ויתנשא ויתהדר ויתעלה ויתהלל שמה דקדשא בריך הוא. לעלא מן כל ברכתא ושירתא תשבחתא ונחמתא דאמירן בעלמא, ואמרו אמן: על ישראל ועל רבנן, ועל תלמידיהון ועל כל תלמידי תלמידיהון, ועל כל מאן דעסקין באורייתא, די באתרא (קדישא) הדין ודי בכל אתר ואתר, יהא להון ולכון שלמא רבא חנא וחסידא ורחמי וחיי אריכי ומזוני רויחי ופרקנא מן קדם אבוהון די בשמיא וארעא ואמרו אמן: יהא שלמא רבא מן שמיא וחיים טובים עלינו ועל כל ישראל, ואמרו אמן: עושה שלום במרומינו הוא ברחמינו יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: